Сви би да новцем из буџета плаћају популизам према групама бирача које су изабрали. Ништа од ове земље неће остати после нове серије уступака ПУПС-у, који су нас пре три године коштали 500 милиона евра, Динкићевог закона од 430 милиона евра, новог Бајатовићевог кредита, Љајићеве контроле над сектором социјале, инспекција, домова и народних кухиња... Та феудализација зона интереса је гора него у време хладног рата, истиче у разговору за Данас председник Либерално-демократске партије Чедомир Јовановић.

Можете ли да замислите ЛДП у некој предизборној коалицији?

- ЛДП на изборе иде са својом листом. То је најефикаснији начин да од алтернативе постанемо оно што је суштинска мисија политичке странке - да ЛДП учествује у конципирању програма следеће владе и да у њену политику унесемо суштину преокрета, а то је спровођење јасне европске политике уз промену косовске политике, модернизацију, нову политику у региону, реалан садржај аутономије Војводине, афирмацију људских и мањинских права. Брз улазак у НАТО, повезивање Србије са ЕУ, трансформацију економије, професионализацију и приватизацију јавних предузећа, обавезу државе да своје обавезе плаћа на време, успостављање равноправности у енергетском споразуму, отварање тржишта за праве инвеститоре.

Поједини медији тврде да ће ваша кампања бити усмерена против УРС, а Динкић не верује да ЛДП има политичку будућност?

- ЛДП-у није потребан пројектовани непријатељ да би мотивисао себе и гласаче. Жао ми је ако друге покрећу такви мотиви.

Како гледате на Динкићеве тврдње да је он жртва партократије?

- Имам проблем да разумем потребу политичара да се правдају сопственом слабошћу и

немогућношћу да се одупру процесима које не подржавају. Када се са тако крупним стварима не слажеш, напустиш странку или политику. Ја сам то учинио 2004. године зато што себе више нисам видео у ДС. Динкић себе јесте видео, као и у све три владе после тога, у Уставу који су заједно правили, у косовској политици, реконструкцији владе, коалиционим уговорима, који су постали Свето писмо живота у овој земљи...

У каквим сте сада односима са ДС?

- ДС није никакав исконски непријатељ ЛДП и били бисмо неодговорни према овој земљи када бисмо пристали на такву лагодну позицију. Баш зато и имамо право да критикујемо оштро ту странку када греши и превише попушта, али и да кажемо да је наше партнерство чистих рачуна могуће само на потпуно другачијим основама од оних на којима она функционише са другима. Не може се сарадња градити на постизборном игнорисању разлика и бројању до 126 гласова, али ни на политици лепих жеља, без суштинских промена.

Како то да себе видите у влади са СПС, а љути сте противник ДСС чији је лидер између осталог и довео до промена у Србији?

- Мислим да данас ни ДСС не би имао никаквог зазора да призна да је он, у много већој мери, настављач политике Слободана Милошевића него партија која се зове исто као странка чији је он био председник деведесетих. Нама, који смо то преузимање политике и кадрова гледали изблиза, то је било јасно одмах после 5. октобра. Нажалост, Србија је одлучила и лично да се увери у то кроз два Коштуничина мандата.

Какав изборни резултат очекујете?

- Онај што ће људима који ће за нас гласати, а верујем да ће их бити двоструко више него у мају 2008, омогућити да се спроводи политика за коју су гласали. То није политика замене једног или више партнера у владајућој коалицији. Напротив, то је политика преокрета која подразумева да Србија неће вечито бити на репу догађаја, са заосталим политичким односима и анахроном командном економијом која једе саму себе.

Зашто сте против раздвајања локалних и парламентарних избора, а принципијелно за то да ти избори буду раздвојени?

- Зато што не може власт да се понаша као моделар-аматер наших живота, господар који ће од Србије правити своју експерименталну лабораторију у балканској гаражи. Избори се раздвајају тако што на сваке две године имате наизменично парламентарне и локалне изборе. Када се различити избори одржавају у само три-четири месеца, онда земља добија неподношљиву изборну кампању која постаје дијагноза.

Зашто тврдите да је кандидатура Србије за ЕУ постала поштапалица власти?

- Зато што на Европу гледају из потпалубља, из позиције слепог путника који треба да се прошверцује до тог толико жељеног банкомата. Није то Европа. Зато се Србија не мења изнутра, живи у улепшаној статистици, без способности да измери чак ни свој бруто друштвени производ. Не постајемо боља земља за своје грађане. ЛДП је подржао сваки проевропски корак у ове три године, али не може се успех у унутрашњим реформама заснивати на ентузијазму и посвећености странке која је у опозицији и са ограниченим утицајем. То је и порука бирачима за следеће изборе. Свако ко каже, а такве коментаре чујем свакога дана, у граду, по унутрашњости, чак и у сали ове скупштине, да је штета што ЛДП не може да одлучујуће утиче на темпо и дубину европских реформи, треба то да исправи својим гласом на изборима.

Да ли је кандидатура једино што опредељује власт да изборе распише у последњем тренутку?

- То је једино што верују да имају. ЛДП се боји да ће они својом безбојном политиком до краја уништити кредибилитет и привлачност заиста велике идеје европеизације Србије. То је синоним за модернизацију, за посао који одлажемо деценијама.

Како коментаришете хапшење и изручење последњег хашког бегунца Горана Хаџића?

- После изручења последњег оптуженог не сме остати тишина, уз све разумевање за олакшање које осећамо као земља. Хапшење Ратка Младића се завршило јавним циркусом и понижавајућим бављењем естрадним темама и морбидним детаљима из његовог живота. Нешто слично не сме да прати ово последње изручење. Оно ће имати смисла само ако се тиме антихашки лоби остави без последње одступнице и изговора за блокаду промена у земљи. Пред овом и следећом владом, институцијама и националним елитама, јесте обавеза коначне победе над политикама које су омогућиле да иначе маргиналне личности, попут Хаџића, Младића и већине других, постану господари живота. Снага тог лобија је њима омогућила почетком рата да постану егзекутори политике која је иза себе оставила хаос, а онда да, још читаву деценију, блокирају будућност ове земље.

Да ли је признање Косова услов за улазак Србије у ЕУ и да ли вам је то неко од ваших пријатеља из Европе рекао?

- Нећемо нигде стићи ако стално себи постављамо непремостиве и лажне дилеме. Морамо сами, пре бриселских званичника, парламентараца у Београду, или Приштини, да схватимо једноставну истину – сами себе, својом тврдоглавошћу и спорошћу терамо у мртав угао у којем ћемо мање или више отворено признати реалност, али без прилике да кроз то променимо набоље наш живот и живот људи на Косову. Било би много боље да одустанемо да спроводимо немогућу стратегију у којој истовремено опстају остаци Коштуничине политике и појединачни помаци у преговорима са Приштином. За то плаћамо огромну цену. На крају неће бити ни битно ко је одговоран за забрану извоза наше робе на Косове, ко коме тера инат. Остаће нам чист губитак од 350 милиона евра, додатно уништена привреда југа Србије ,Санџака, Врања, Лесковца, Прокупља, милион грађана Србије који су животно заинтересовани за привредну сарадњу са Косовом. Тако смо пре 20 година изгубили сва тржишта, тврдећи да ће други умрети од глади и пропасти без наших производа. Од те заблуде се још нисмо опоравили. Ту печати и преамбуле не могу да буду утеха.

Опозиција на Косову издејствовала је расправу о преговорима Београда и Приштине. И ДСС тражи да чује од наших преговарача куда воде преговори?

- Јасно је колико су различите позиције ЛДП-а од оних опозиционих партија којима смета што је направљен макар и мали помак. Наравно да у парламенту треба да се разговара, али не на начин да Борислав Стефановић буде постављен у позицију непокретне мете за испаде празне митоманије, док га власт брани тезом о неодбрањивом приступу вербалног континуитета са погрешном политиком. Зато ЛДП

може да подржи само расправу која би подразумевала да се са ауторитетом највиших државних позиција саопшти садржај нове политике према Косову и затражи подршка за то.

Да ли вам се допало како председник Тадић вози комбајн?

- Председник има право на своје гестове. Смета ми, међутим, што ће село, у Војводини или код Ариља и Лесковца, остати исто, скоро средњовековно, и после те жетве као што је било и пре ње. Тај комбајн не би могао поштено ни да се окрене на имању које има три хектара, колики је просечан посед у Србији, а наша влада је пре два месеца пробала да уведе правило да се субвенционишу само мали поседи. Тамо, у влади, на њеном челу је проблем, који није само у Цветковићевој личности, у чињеници у којој ће просечан човек успети да повеже премијера са политиком и одлучивањем у ДС. Када је Цветковић постављен за премијера рекли смо да је Тадић, на обрисаном партијском простору или због вишка самоуверености, пристао да буде и председник и премијер и министар. Ту је настао проблем и због тога на њиви нема премијера, а то је место за представнике владе, јер није природно да председник, чак и силом прилика, одговара и за аграрну политику.

Разговарала: **Мирјана Р. Миленковић**

(Данас)